

[19. 1.]

MISSIVE.

's GRAVENHAGE, den 19den Augustus 1878.

Naar aanleiding van de bepaling van art. 16 der wet van 30 Mei 1877, tot intrekking en vervanging der wet van 17 Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 141), houdende regeling van het onderwijs bij de Koninklijke Militaire Akademie (*Staatsblad* n°. 141), heb ik de eer U H. E. G. hierbij aan

[19. 2.]

VERSLAG behelzende den zakelijken inhoud van het door de Commissie van Inspectie over de Koninklijke Militaire Akademie aan Z. M. den Koning ingediend rapport.

De Commissie van Inspectie over de Koninklijke Militaire Akademie, benoemd bij Zijner Majesteits besluit van den 26sten Mei jl., n°. 17, was zamengesteld uit:

den kolonel P. M. NETSCHER, inspecteur van het militair onderwijs, als Voorzitter;

den kolonel P. STOLK, kommandant der genie in de 7de verdedigingsstelling;

den luitenant-kolonel J. H. MEURSINGE, directeur der pyrotechnische school, en

den luitenant-kolonel E. D. GEUKAMA BAKKER van het 2de regiment huzaren als leden, terwijl aan haar als secretaris was toegevoegd de kapitein F. DE BAS van den generalen staf.

Door de omstandigheid, dat de leden der Commissie tevens deel uitmaakten van de Commissie belast met het afnemen der eindexamens aan de Akademie, waren zij te beter in de gelegenheid, om deze inrigting van onderwijs in hare geheele werking, strekking en resultaten te beoordeelen.

Bij den aanvang harer inspectie op den 11den Junij jl. bevond de Commissie, dat de sterkte van het personeel officieren en burgerleeraren bedroeg 50 hoofden, waarvan 7 officieren en 1 burgerbeambte tot den staf der Akademie behoorden, 9 officieren belast waren met de militaire opleiding der kadetten; terwijl het onderwijs in de krijgskundige vakken door 12 officieren, in de wiskundige vakken door 4 officieren en 4 burgerbeambten, in de letterkundige vakken door 1 officier en 7 burgerbeambten, in de bouwkundige vakken door 2 burgerbeambten en in het teekenen door 1 officier en 2 burgerbeambten werd gegeven.

De sterkte van het corps kadetten bedroeg 152 hoofden; die van het personeel onderofficieren, minderen en gedetacheerden bij de Akademie 125 man.

De flinke militaire houding, de met zorg onderhouden kleeding en wapening der kadetten verdienden billijken lof. Bij de gehouden infanterie-exercitien werden de handgrepen en de bewegingen in de compagnies- en de bataillonschool door het corps kadetten uitgevoerd met veel aplomb als door oude soldaten.

Het defileren liet niets te wenschen over. Het trok de bijzondere opmerkzaamheid der Commissie, dat door de kadetten een muziekcorps was zamengesteld, waarvan alle onkosten, zonder uitzondering, door de kadetten zelve worden gedragen en waarin alle partijen uitsluitend door hen zijn bezet.

Bij inzage van de strafregisters der kadetten bleek aan de Commissie uit het zeer gering aantal opgelegde straffen, dat hun gedrag over het algemeen als uitmuntend mag worden geroemd. De meeste correctien gedurende het laatste akademiejaar werden ondergaan wegens overtredingen van bepalingen betreffende de inwendige dienst.

te bieden een verslag, behelzende den zakelijken inhoud van het door de Commissie van Inspectie over de genoemde inrigting aan Zijne Majesteit den Koning ingediend rapport.

De Minister van Marine, tijdelijk belast met het bekeer van het Departement van Oorlog,

H. O. WICHERS.

Aan den Heer Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zware straffen wegens belangrijke vergrijpen of onvoldoende vlijt in de studien kwamen zelden, degradatie van gegraduateerde kadetten of verwijdering van de Akademie uithoofde van wangedrag of zedebederf in het geheel niet voor.

Ingevolge het advies bij het einde van den wetenschappelijken cursus uitgebragt door den raad van bijstand omtrent het gedrag der kadetten van het hoogste studiejaar, zijn allen waardig gekeurd aan Zijne Majesteit den Koning te worden voorgedragen tot het verkrijgen van den officiersrang.

De omstandigheid, dat een strenge tucht op de Koninklijke Militaire Akademie wordt gehandhaafd, zonder dat het noodig zij menigvuldige of zware straffen op te leggen, behoort, naar het oordeel der Commissie, vooral te moeten worden toegeschreven aan den tact waarmee het besturend personeel, aan de inrigting werkzaam, met de kadetten omgaat.

De gezondheidstoestand was over het algemeen gedurende den afgelopen cursus bevredigend. Bij het bezoek der Commissie in de ziekenzaal waren slechts twee kadetten wegens ligte ongesteldheden in behandeling.

Volgens verklaring van den eerstaanwezend officier van gezondheid der Akademie waren alle kadetten, die het eindexamen hebben afgelegd, tot de officiersdienst lichamelijk geschikt.

De voeding der kadetten heeft in den loop van het jaar eenige wijziging ondergaan, op het daartoe strekkend voorstel van bovengenoemden officier van gezondheid. De hoeveelheid vleesch voor elken kadet is gebragt van 0,20 K.G. op 0,30 K.G. zonder beenderen. De Loeveelheid en de hoedanigheid, de bereiding van de voedingsmiddelen der kadetten, evenals de menages der onderofficieren en minderen zijn allezins voldoende.

Bij eene gezette overweging van de bepalingen, welke voorkomen in de tabel, houdende, onder anderen, regeling van de soldijen enz. der onderofficieren en minderen bij de Koninklijke Militaire Akademie, deel uitmakende van het reglement, dat behoort bij Zijner Majesteits besluit van 22 Augustus 1877, n°. 10 (*Staatsblad* n°. 173), is het der Commissie voorgekomen, dat voor sommige graden en dienstbetrekkingen eene minder gunstige verhouding bestaat, tegenover de soldijen bij de corpsen en militaire inrigtingen, onder anderen bij de pupillenschool te Nieuwersluis. In overleg met den Gouverneur zijn door de Commissie voorstellen gedaan om in de soldijen der onderofficieren en minderen aan de Koninklijke Militaire Akademie wijziging te brengen.

Het hoofdgebouw, de nevengebouwen, de onderofficierswoning, de exercitieloods, het gymnastieklocaal, de loods voor het artilleriematerieel op de exercitiebatterij, verkeerden in eenen zeer zindelijken en goed onderhouden toestand.

Aangezien het natuurkundig onderwijs niet behoorde tot het leerplan van den bij de wet van 1869 voorgeschreven

tweejarigen cursus, was sedert genoemd jaar weinig of niets meer gedaan tot aanvulling van het physisch kabinet, hetwelk dus na intrekking en vervanging der wet van 17 Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 141) door die van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 141) een zorgvuldig onderzoek vereischte, dat dan ook heeft plaats gehad.

Als gevolg daarvan is door den Gouverneur der Akademie aan mij een voorstel gedaan tot aankoop van de benodigde instrumenten enz., waarmede zoodra mogelijk een aanvang zal worden gemaakt.

Wanneer, zoo als op goede gronden mag verwacht worden, bij den aanvang van het nieuwe academiejaar het getal kadetten op nieuw met een 60tal zal zijn vermeerderd, dan zal de voor leerzalen beschikbare ruimte vrij bekrompen worden.

Bij eene toenemende uitbreiding van het personeel in 1879 zullen eenige leerzalen te kort komen.

Bovendien behoort men intijds bedacht te zijn op verrekken ten behoeve der Iste afdeling der krijgsschool, alwaar de lessen, ingevolge de wet van 30 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 141), in 1880 voor de eerste maal moeten worden bijgewoond door de kadetten der artillerie en genie, die in 1879 de Akademie zullen verlaten. De Commissie heeft zich in loco overtuigd van de doelmatigheid der voorstellen dienaangaande door den Gouverneur gedaan.

De hoefsmederij, de zadelkamer, de apotheek en de theoriezaal waren goed onderhouden.

Herhaaldelijk is reeds bij vorige inspectien geweest op den slechten staat van het verblijf der oppassers, zoodat zelfs levensgevaar voor de bewoners bestaat, terwijl door herstelling geene afdoende verbetering is aan te brengen; volgens het gevoelen van den kommandant in het 6de geniekommandement, zal het gebouw bovenbedoeld dan ook eene geheele vernieuwing vereischen.

Gelijke bemerkingen als reeds een vorige maal zijn gemaakt, omtrent den onvoldoenden toestand der stallen, moeten ook thans worden herhaald.

Hoewel getracht wordt door toezigt en orde kwade gevolgen daarvan te voorkomen, is het niet mogelijk in de onvoldoende luchtverversching te voorzien.

Ook in dit opzigt is afdoende verbetering zeer gewenscht. Tot heden is nagenoeg niets daarvoor geschied.

Eene algemeene herstelling met gedeeltelijke vernieuwing van het dak aan de manège blijkt meer en meer onvermijdelijk, ook in het belang der behouding, die ten gevolge van voortdurende lekken, reeds door zwammen is aangetast.

De daarvoor noodige gelden zullen zeker goed zijn besteed, aangezien de manège der Koninklijke Militaire Akademie zowel door afmeting als door inrigting behoort tot de besten van het land.

Overgaande tot de bespreking van het onderwijs, meent de Commissie er op te moeten wijzen, dat in 1877 eene geheel nieuwe wet is in werking getreden, zoodat voor alsnog de eindexamens der kadetten van het 4de studiejaar en de overgangsexamens wel den eenigen maatstaf zullen vormen ter beoordeeling van de regeling van het onderwijs in 1877/78.

De uitslag nu van de eindexamens, welke tijdens de gehouden inspectie bekend werd, mag voorzeker gunstig genoemd worden.

Van de 31 kadetten, die aan het eindexamen deel namen, hebben 24 het praedicaat van *voldoende* en dat van *meer dan voldoende* in alle vakken behaald. Slechts één kadet van het wapen der genie is tot het verkrijgen van den officiersrang niet in aanmerking gebragt.

Inmiddels behooren deze kadetten, even als eenigen van het 3de studiejaar, nog tot den tweejarigen cursus der thans ingetrokken wet van 17 Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 141).

Onverschillig welke de uitkomsten geweest zijn van de overgangsexamens, behoort men rekening te houden met de omstandigheden, waaronder het onderwijs in het jaar 1877/78 aan de Akademie werd gegeven.

Aangezien toch de nieuwe wet, waarbij als vroeger de vierjarige cursus is hersteld, eerst dagteekent van 30 Mei 1877, konde eerst na dien tijd worden overgegaan tot de zamenstelling van een leerplan voor vier studiejaar, terwijl voor het nieuw ingestelde eerste en tweede studiejaar nog geen enkele leeraar was aangewezen. Het toelatingsexamen had plaats onder geheel abnormale omstandigheden, de cursus voor het eerste en voor het tweede studiejaar is eene maand later dan gewoonlijk begonnen.

Normale programma's van studien konden niet opge maakt worden, aangezien de ondervinding dienaangaande ontbrak; voor enkele vakken kwamen deze programma's in den loop van het jaar tot stand, voor andere, onder anderen voor de wiskunde, konde dit nog in het geheel niet geschieden, omdat ook dit jaar de aspiranten-examens enigzins verschillen van die, welke in het vervolg zullen worden afgenomen. Voormelde omstandigheden hebben natuurlijk de regeling van het onderwijs zeer bemoeijelijkt.

De Commissie heeft echter een zeer goeden indruk ontvangen omtrent den gang van het onderwijs, en zij werd bevestigd in de gunstige meening, door den Gouverneur aan haar medegedeeld, nopens de paedagogische geschiktheid der in den loop van het jaar nieuw aangestelde officieren en leeraren, onder welke eenigen zich door veel talent onderscheiden.

Naar aanleiding van het examen gedurende de inspectie afgelegd door de 2de luitenants, gedetacheerd bij de applicatieschool, zijn die van de artillerie, 6 in getal, eveneens de 6 2de luitenants der genie, bestemd voor de dienst in de kolonien en 11 2de luitenants der genie voor het leger hier te lande geschikt geoordeeld om tot den officiersdienst bij de corpsen op te treden. Twee officieren der genie zullen den cursus 1878/79 op nieuw moeten volgen.

Aangezien de applicatieschool volgens de wet van 17 Julij 1869 (*Staatsblad* n°. 141) in het leven geroepen, in het jaar 1880 zal plaats maken voor de eerste afdeling van de krijgsschool, zoade uitweiding alhier ter plaatse voor de regeling van het onderwijs aan genoemde school weinig nut hebben.

Ten slotte was het der Commissie een aangename pligt aan Zijne Majesteit den Koning te verklaren, dat de algemeene indruk, bij de gehouden inspectie over de Koninklijke Militaire Akademie verkregen, zeer gunstig is. Het pligtbesef, waarvan alle officieren, burgerleeraren en beambten doen blijken en volgens de verklaring van den heer Gouverneur dier inrigting zijn doordrongen, de ijver, dien allen bij de vervulling van hunne diensten ten toon spreiden, niet minder het uitmuntend gedrag en de goede kameradschappelijke geest onder de kadetten, vormen goede gronden om het vertrouwen te wettigen, dat de Koninklijke Militaire Akademie op nieuw een tijdperk van bloei is ingetreden.

Voor eensluidend uittreksel,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Oorlog,

VAN HAMEL, l. S.-G.